

ØSTFOLDS GAMLE HAGER -

En reise

v/ antikvar Roar Murtnes

Østfold fylkeskommune

1920: Lov um bygningfredning
1978: Lov om kulturminner

Fredninger i Østfold 1923-24:

- 26 objekter på 25 eiendommer:
hovedbygninger, 1 stabbur, vollgraver
- Navn på eiendom, oftest type bygning
- Herregårder, lystgårder, store
bondegårder, bygårder i Moss og Halden

U. S. d. nr. ¹²⁸⁹ 23

Kristiania den 5 Juni 1923.

RIKSANTIKVAREN

94 3/4 - 1923. 1/2
51-295

O. 1466 a
1489 b

ØNSØY SØRENSKRIVERT

Liste over bygninger fredet i henhold til lov av 3. desember
1920 og Kirke- og undervisningsdepartementets bestemmelse av
6. Juni 1923.

ØNSØY. Slingsaard. Hovedbygningen og voldgrøvene.
Kislberg. Hovedbygningen.

For Den antikvariske
bygningsevnud

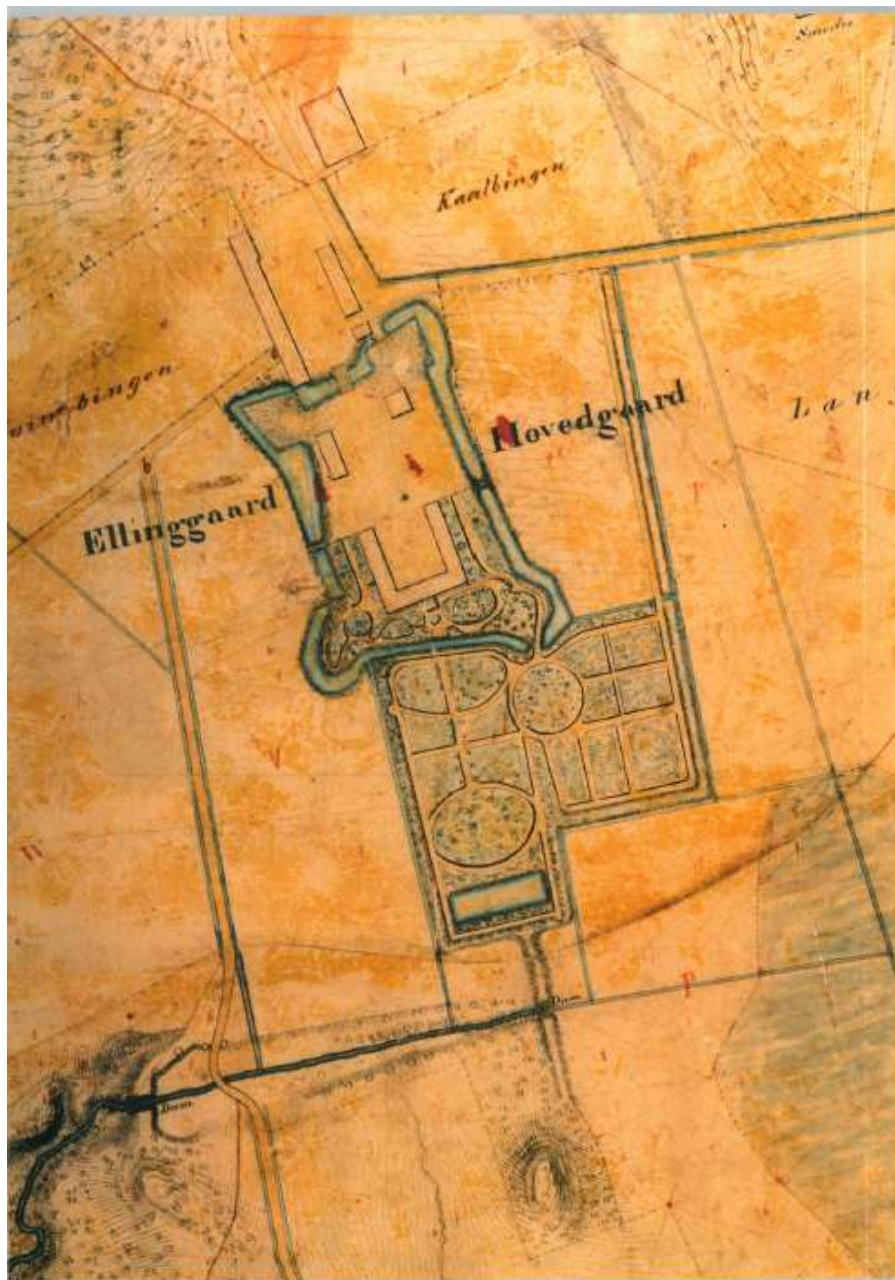
hamfist

Løst inden Pellen ved Christia thinget
Ense Sørenskrivert den 24 Juli 1923 behørig omtalt
hent og indført i Tantebok No. 51-295 hvilket attesteres
Uden Betaling.
T. Blumich

ELINGAARD HERREGÅRD

Utsnitt av kart fra 1855

ELINGAARD

- et gammelt herresete

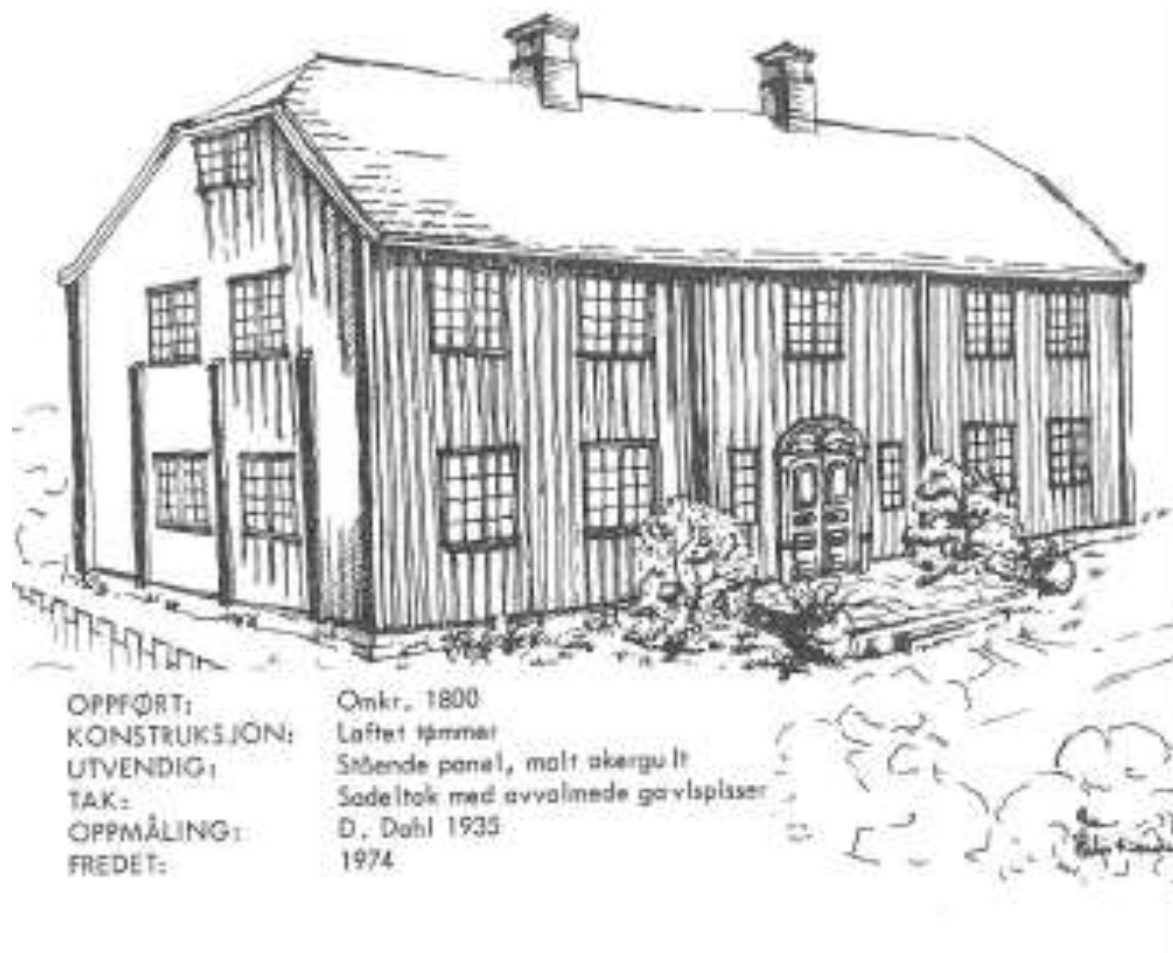
Ny og utvidet utgave

Fredninger 1924-1978:

Eiendom	Objekt	Kommune	Når
Kongsten Fort	Festningsanlegg	Fredrikstad	1941
Lund gård	Hovedbygning Stabbur	Marker	1971
Westby gård	Hovedbygning	Rakkestad	1974 Brant 1977
Strandstredet 1 og 4	Sjøboder	Halden	1978

LUND GÅRD, Marker
Hovedbygningen

WESTBY GÅRD,
Rakkestad
Hovedbygningen

FREDNINGSGJENNOMGANGEN

- ❑ Gjelder alle fredninger 1923-1978
- ❑ «Fullføre» noen av de gamle fredningene
- ❑ Godt eks.: Rød Herregård –
bare hovedbygningen fredet i 1923

Rød Herregård

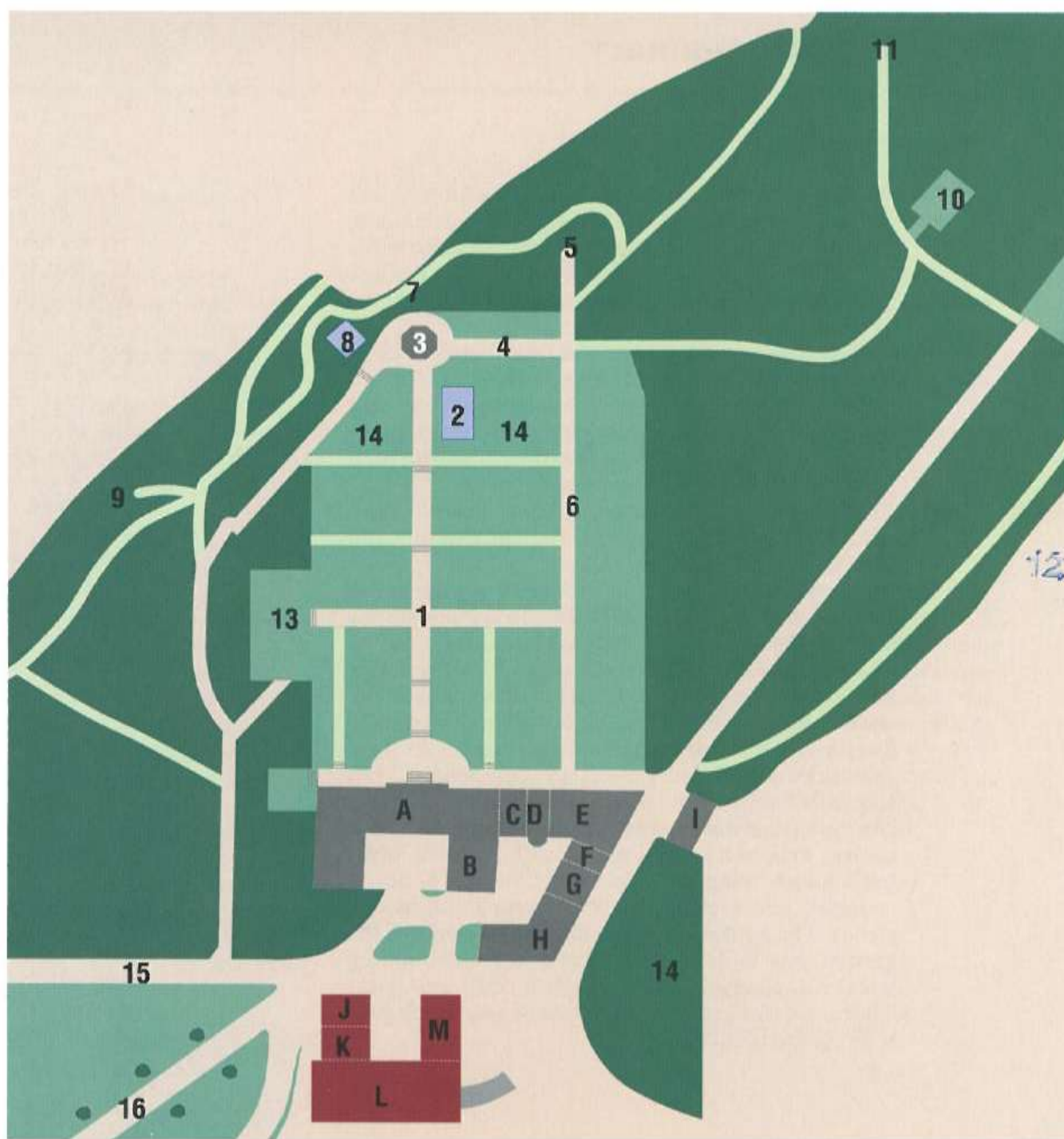
Barokkhave, landskapspark og bygninger

Have og park

- ① Byste P. M. Anker
- ② Dam
- ③ Havepaviljong
- ④ Lindetunnelen
- ⑤ Saluttbatteri
- ⑥ Nøttealléen
- ⑦ Eremitthytten
- ⑧ Dam
- ⑨ Bjørnegrotten
- ⑩ Familiegravsted
- ⑪ Utsikten
- ⑫ Christian Augusts navnetrekk
- ⑬ Forh. tennisbane
- ⑭ Forh. dammer
- ⑮ Rødsbakken (Gamle Rødsallé)
- ⑯ Herregårdsveien (Nye Rødsallé)

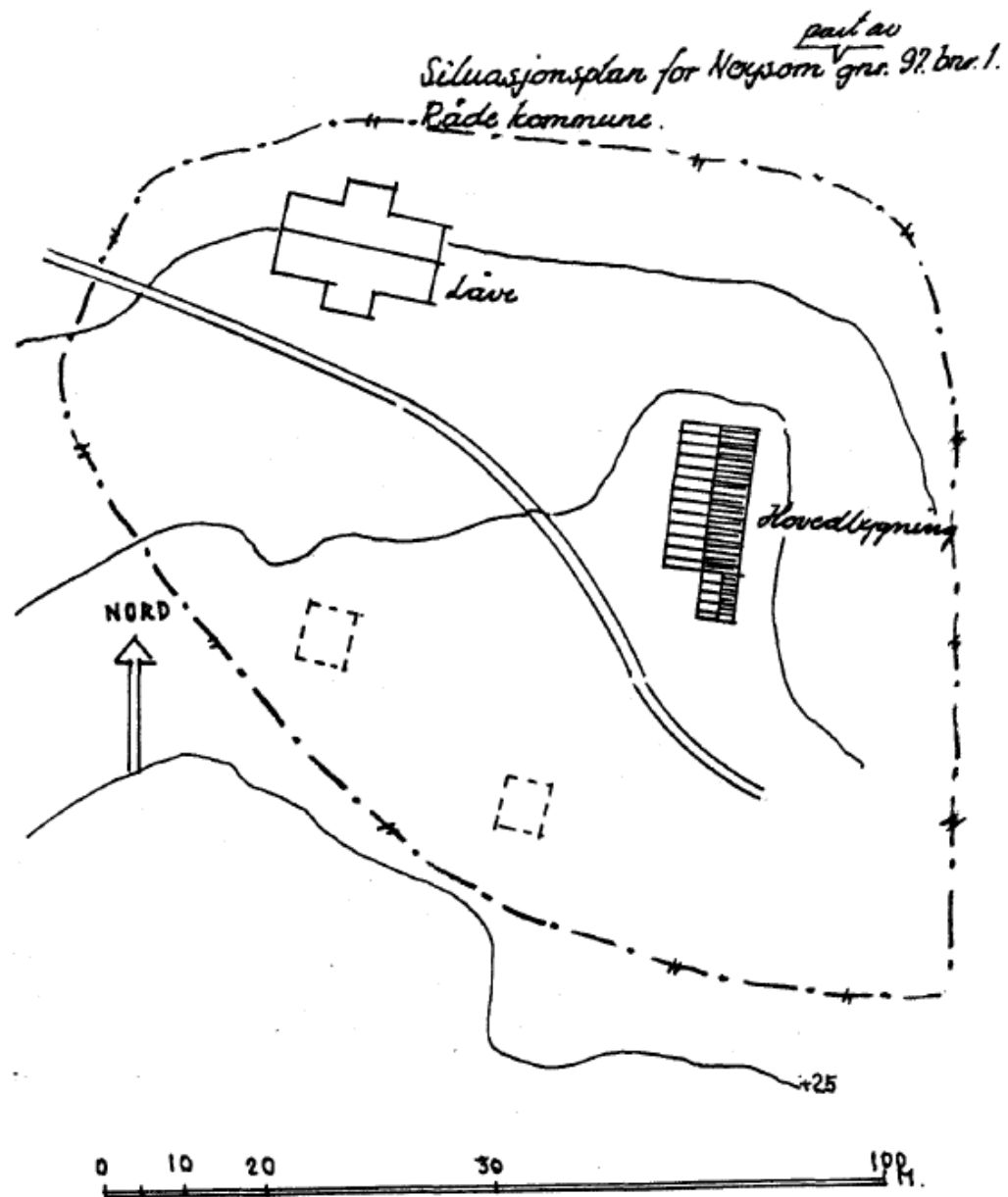
Bygninger

- A Hovedbygning
- B Kjøkkenfløy
- C Museumskontor og arkiv
(tidligere vinterhave)
- D Havesalong
- E Museumskontor (tidligere drivhus)
- F Herskaps-stall
- G Stallmesterbolig
- H Vognremisser
- I Gartnerbolig
- J Fjøscafé (tidligere fjøs)
- K Galleri Rød (tidligere fjøs)
- L Låve m/stall
- M Toilett. verksted

Nøisomhed i Råde, fredet 1979

Knardal gård, Halden
Fredet 1983
Hovedbygningen

GARTNERBOLIGEN
Knardal Gård

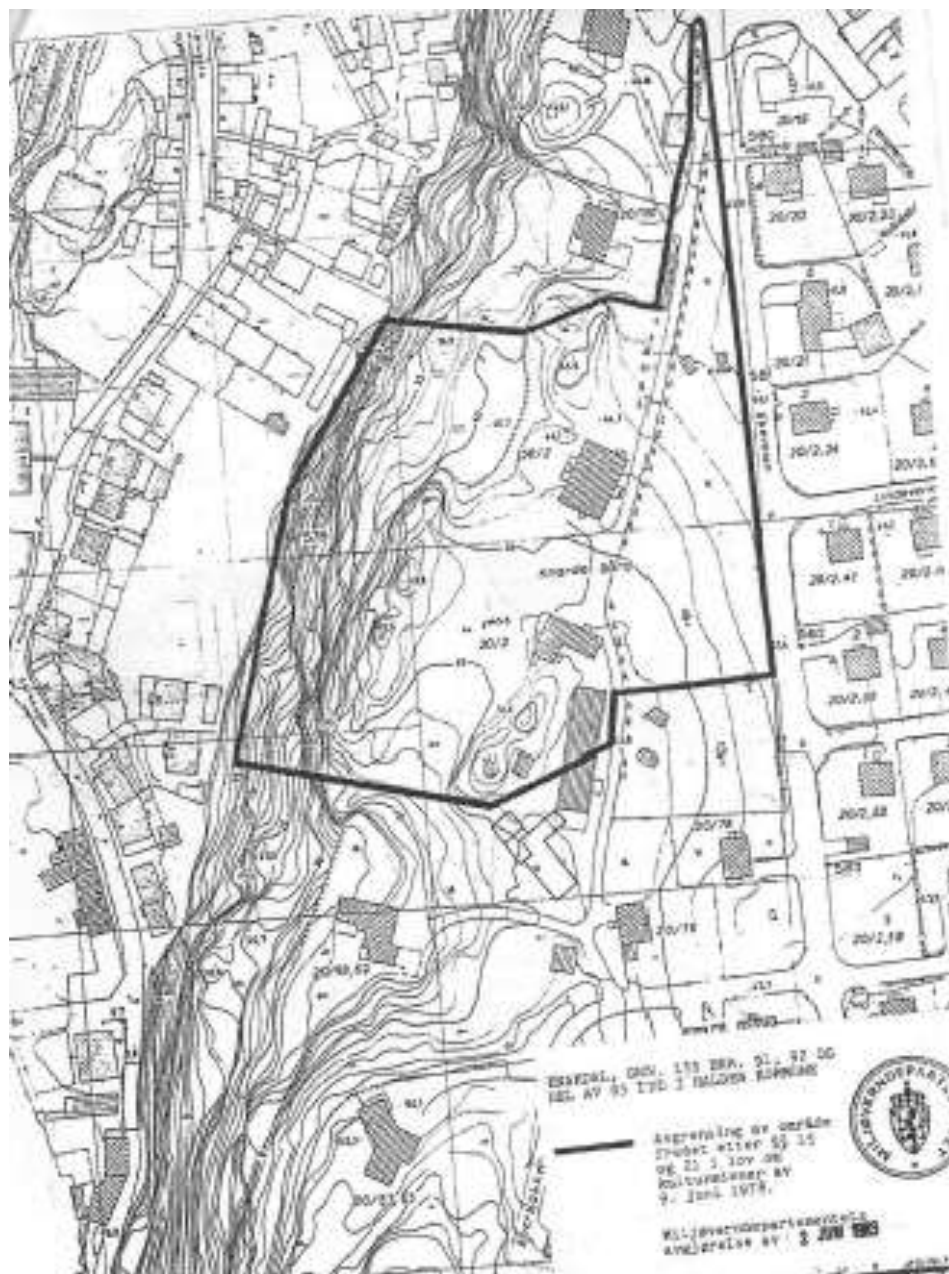

STABBURET
Knardal Gård

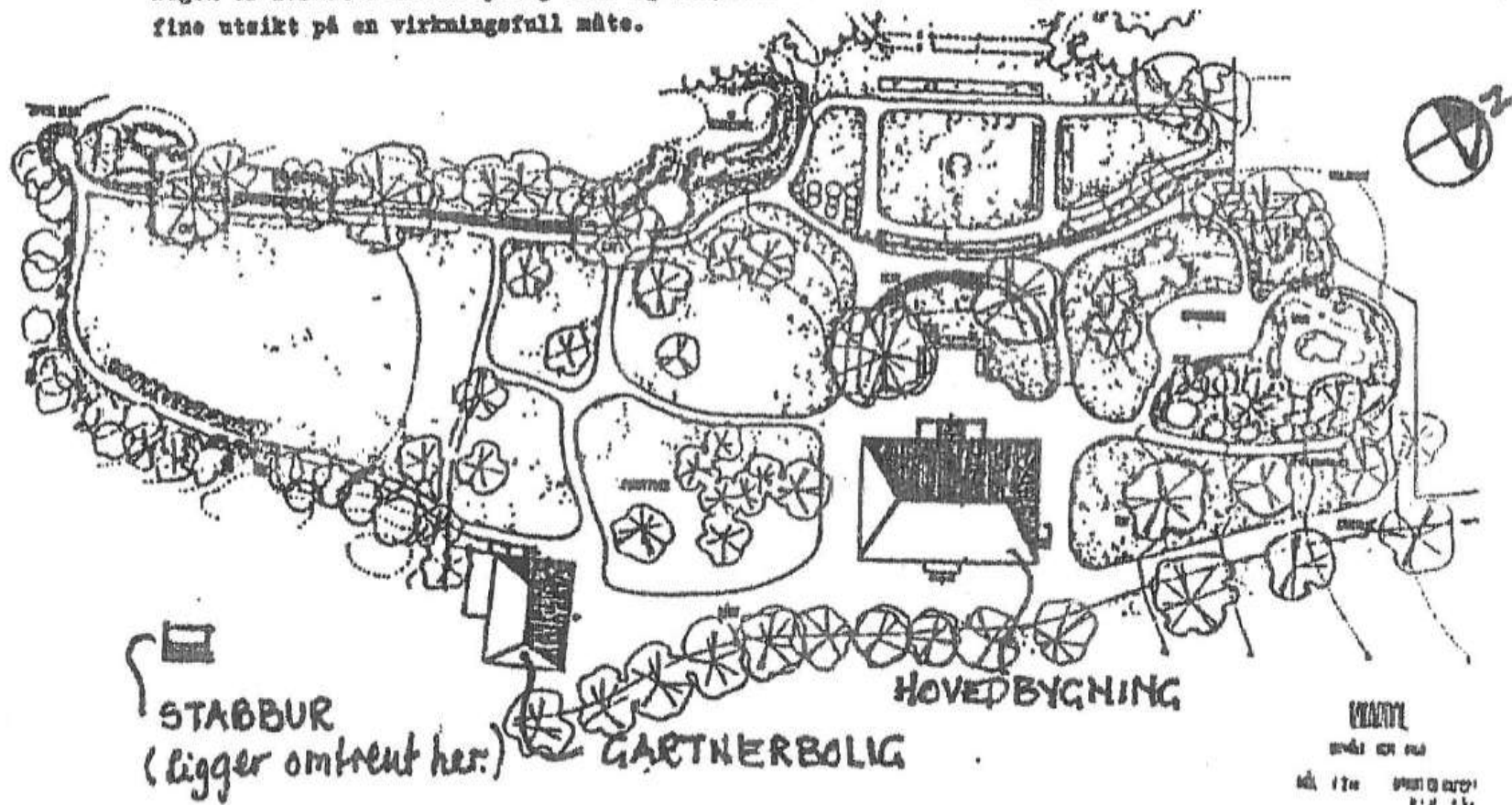

KNARDAL GÅRD Kart

SITUASJONSPLAN/ *Knardal gård* HAGEPLAN:

Knardal.Stedet ble kjøpt av konsul Thomas Stang i 1839. Det skålformete terrang med buede terrasser foran hovedbygningen ble planert med hjelp av slaver fra festningen, før huset ble oppført i 1845. Hagen er formet i landskapelig stil og utnytter det kupert terreng, de svære eiketrær og den uvanlig fine utsikt på en virkelingsfull måte.

Prestegårdsfredningene 1991-92

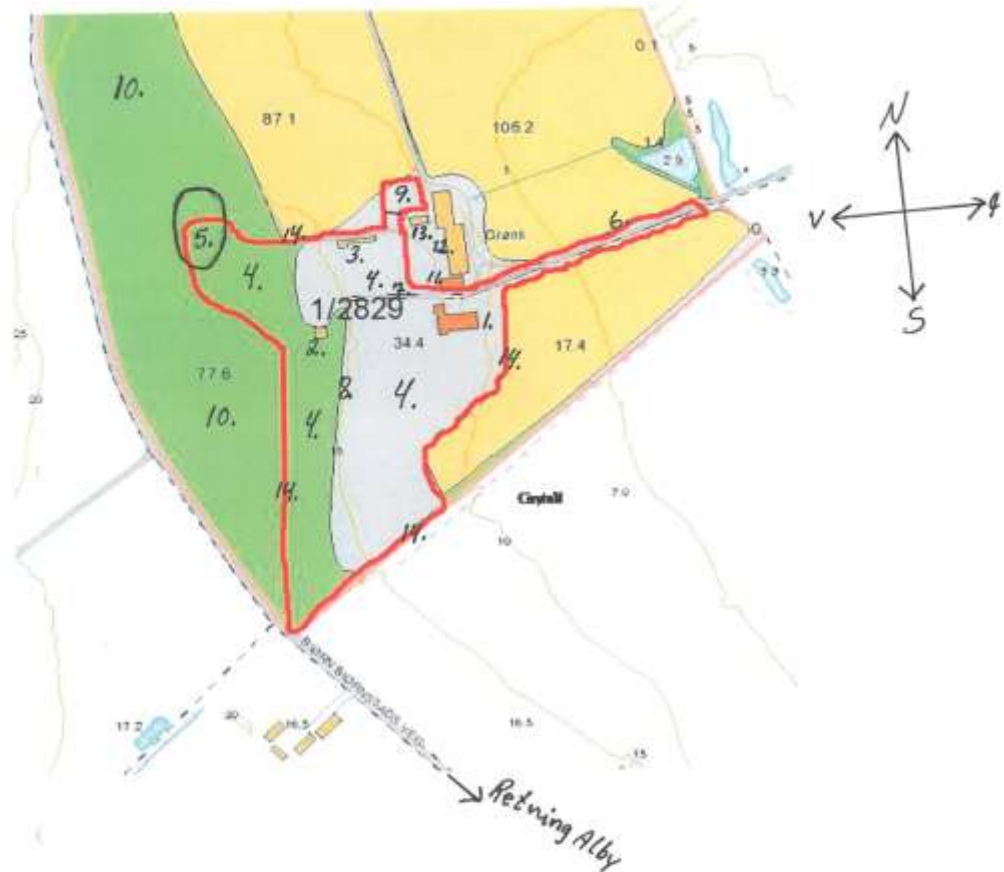
	Hoved- bygning	Drenge- stue	Stabbur	Drifts- bygning	Vogn- skjul	Ved- skjul	Lyst- hus	Hage
Rakkestad	X		X	X	X	X		
Rødenes	X		X					
Skjeberg	X							
Onsøy	X	X						
Våler	X		X					
Spydeberg	X		X					X
Skiptvedt	X		X	X				
Hobøl	X						X	

GRØNLI GÅRD
Jeløy, Moss
Under fredning

GRØNLI GÅRD
Parken

GRØNLI GÅRD, gnr 1, bnr 2829, Moss kommune

KARTFORKLARING:

Foreslås fredet etter kml § 15:

1. Hovedbygning, Matrikelnr: 145675480
2. Stabbur, Matrikelnr: 145715024
3. Orangeri, Matrikelnr: 145715016
4. Park
5. Karpedam
6. Lindeallé
7. Lindeallé
8. Lindeallé som blåste ned natt til 5.10.2008

Foreslås fredet etter kml § 19:

9. Høsegård

Foreslås fredet av Fylkesmannen etter Naturvernloven:

10. Parkskog/ landskapsvernområde

Foreslås ikke fredet:

11. Sidebygning
12. Låve med fjøs
13. Bryggerhus

14. Strek som markerer grensen for det området som foreslås fredet etter Kulturminneloven

GRØNLI GÅRD
Lindealleen

GRØNLI GÅRD
Lindealleen etter
5.10.2008

GRØNLI GÅRD

Lindealleen i dag

TILSKUDDSDORDNINGER:

- ❑ Norsk Kulturminnefond, Røros
www.kulturminnefondet.no
- ❑ Fylkeskonservatoren (helst bygninger):
 - fredet, midler fra Riksantikvaren
 - verneverdig, midler fra fylketwww.ostfoldfk.no
- ❑ SMIL-midlene for landbrukseiendommer ?
Kontakt kommunen eiendommen ligger i.